

BYLO NEBYLO - 4

Ášter½, 08 leden 2013

Švédký stál vybraných událostí, jak šly dĀjinami. Menu pro 9. leden: kališnická noc, vlastenecká královna, malování na stĀ™ibro, tábor nikoli pionýrský, kdy¼ na velikosti nezále¼í, kvĀtinová polnice...

1420 – v Kutné HoĀ™e vypukl pogrom, kdy pĀ™ivřenci kalicha byli za¼iva házeni do šachet. 1514 – zemĀ™ela Anna BretaĀská, francouzská královna a bretaĀská vévodkynĀ, nebo spíše bretaĀská vévodkynĀ a francouzská královna, jedna z nejslavnĀjších postav bretaĀské historie. Její jméno nesou obchody, hotely, ulice, trojstĀ™ová loĀ a znaĀka bretaĀského piva. Ve své dobĀ byla nejbohatší Āženou v EvropĀ.

Narodila se r. 1477 do rodiny bretaĀského vévody a navarrské princezny. Její jediná sestra zemĀ™ela jako malá, tak¼e Anna byla vychovávána jako dĀdiĀka vévodství. Její otec se jí sna¼il sehnat jakéhokoli dostateĀnĀ vlivného nefrancouzského Āenicha. DĀ™iv ne¼ se mu to podařilo, byla bretaĀská armáda Francouzi poraĀena a vévoda František II. musel podepsat potupnou listinu, Āe se Anna neprovdá bez souhlasu francouzského krále.

Podepsal, ale nedbal, a tak si Ātrnáctiletá Anna vzala v zastoupení Maxmiliána I. Habsburského. Co¼ Francouzi považovali za otevřenu provokaci a vytáhli na Rennes, kde královna pobývala. NovomanĀel mĀl spoustu jiných starostí ne¼ pomáhat své mladé ĀenĀ, a tak o ni pĀ™išel. Rennes padlo a Anna se zasnoubila a posléze provdala za Karla VIII. Toto bylo následnĀ posvĀceno i papeĀem, proto¼e manĀelství na dálku prý není Āádné poĀádné manĀ.

Nové smlouvy ustanovily, Āe ten z manĀelĀ, který pĀ™e¼ije druhého, dostane BretaĀ. Kdy¼ Anna jako jednadvacetiletá ovdovĀla, mĀla za sebou 7 tĀhotenství, ale Āádné dĀti. Podle smlouvy si mĀla vzít dalšího následníka francouzského krále, ten však u¼ byl Āenatý. Taková drobná lapálie se pĀ™ece dá snadno vyĀešit malou

bumĀkou s podpisem koho jiného, inu papeĀe. A tak se Anna vdávala potĀ™etĀ, tentokrát ale u¼ jako bohatá královská vdova a mohla si diktovat podmínky, jako napĀ™íklad být uznána hlavou BretanĀ. Také s tĀ™etím manĀelem byla

tĀhotná, dospĀlosti se do¼ily pouze dvě dcery. Mladší z nich po matĀinĀ smrti BretaĀ zdĀdila. Královna Anna celĀ svĀ Āivot usilovala o bretaĀskou autonomii a nezávislost na francouzské korunĀ. 1839 – Francouzská akademie vĀd oznámila objev daguerrotypie, fotografického procesu vynalezeného Louistem Daguerrem. Francouzská vláda

vynález odkoupila výmĀnou za do¼ivotní rentu a vzápĀť darovala daguerrotypii celému svĀtu k volnému u¼itĀ. S výjimkou Velké Británie, kde si o pĀt dnĀ dĀ™ive Daguerre nechal svĀj objev patentovat. „Výroba“ daguerrotypie

probĀhala ve 3 fázích: nejprve se nĀkolik minut a¼ hodin exponovala destiĀka potaĀená jodidem stĀ™íbrným, pak se vyvolávala ve rtuĀových parách (¼ivotu nebezpeĀná fáze) a nakonec se ustalovala v solném roztoku. No, a vlastnĀ pak následovala ještĀ Ātvrtá fáze, kdy bylo tĀ™eba destiĀku ihned zasklít, nebo¼ hrozilo setĀ™ení obrazu.

V roce 1841 Brit Henry Fox Talbot objevil techniku kalotypie (snímání negativu na papír) a po ní pĀ™išly další, ještĀ dokonalejší metody. Daguerrotypie jako slepá uliĀka vývoje fotografie odešla na smetištĀ dĀjin. 1942 – z terezínského ghetta odjelo prvních tisíc ĀidĀ transportem do Rigy, kde nahradili spolu s nĀmeckými Āidy pĀvodní obyvatele riĀského ghetta. Ti byli a¼ na výjimky zastĀ™eleni bĀhem dvou rozsáhlých masakrĀ v nedalekých lesích. Do Ā™ijna 1944 bylo z Terezínského tábora vypraveno do ghetta a vyhlazovacích táborĀ v PobaltĀ a východním Polsku 63 transportĀ s více ne¼ 80 000 obĀĀmi rasové genocidy. PĀ™e¼ilo jich jen málo pĀt 3000.

1983 – v HarrachovĀ skokem 181 metrĀ vytvořil Pavel Ploc nový svĀtový rekord. Na vítĀzství to vš nestaĀilo, mistrem svĀta se stal Klaus Ostwald, jeho¼ lety byly vyrovnanĀjší. No, a závĀrem tu máte mou

oblíbenou zpĀvaĀku s mexickými, americkými a skotskými koĀ™eny, která dnes slaví 72. narozeniny. Dívku hlasu medového, vlasu havraního, rozsahu tĀ™íoktávového, co by od minuty mohla hrát nĀjakou tu plachou laĀ v latinskoamerické

telenovele. Ve skuteĀnosti to ale byla horlivá politická aktivistka a bojovnice za mír a lidská práva. V Āervnu 1989 vystoupila, poprask a bolení zubĀ StB zpĀsobila na Bratislavské LyĀ™e. Do ĀEeskoslovenska / ĀEeska pĀ™ijela pak

ještĀ nĀkolikrát, na koncertĀ v r. 1990 jsem byla! HeĀ!!! :-))) Všechno nejlepší, Joan!

MĀra Kosmasová